

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176, абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
4 вересня 2025 року
№ 124-2(П)/2025

Справа № 3-50/2025(102/25)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемака Василя Васильовича – головуючого, доповідача,
Водяннікова Олександра Юрійовича,
Первомайського Олега Олексійовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176, абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Гнезділов С.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України

(конституційність) частину восьму статті 176, абзац восьмий частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною восьмою статті 176 Кодексу „під час дії воєнного стану до військовослужбовців, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 402–405, 407, 408, 429 Кримінального кодексу України, застосовується виключно запобіжний захід, визначений пунктом 5 частини першої цієї статті“.

Відповідно до абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кодексу „під час дії воєнного стану слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, враховуючи підстави та обставини, передбачені статтями 177 та 178 цього Кодексу, має право не визначити розмір застави у кримінальному провадженні щодо злочину, передбаченого статтями 109–114², 258–258⁶, 260, 261, 402–405, 407, 408, 429, 437–442¹ Кримінального кодексу України“.

Суб’єкт права на конституційну скаргу твердить, що оспорювані приписи Кодексу порушують принцип рівності громадян перед законом (стаття 24 Конституції України), оскільки під час дії воєнного стану ставлять військовослужбовців, зокрема тих, які вчинили такі кримінальні правопорушення як непокоря, самовільне залишення військової частини або місця служби, дезертирство, у нерівне становище та прирівнюють їх до особливо небезпечних злочинців, які становлять загрозу суспільству, що є дискримінацією за сферою діяльності. На думку автора клопотання, внаслідок таких дискримінаційних приписів Кодексу до військовослужбовців, які скоїли кримінальні правопорушення, визначені статтями 402–405, 407, 408, 429 Кримінального кодексу України, застосовують тільки найсуворіший запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, без права на внесення застави, чим порушено, без належного обґрунтування, його право на свободу та особисту недоторканність, гарантоване статтею 29 Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, Гнезділов С.О. посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

Гнезділов С.О. є військовослужбовцем, який проходить військову службу у Збройних Силах України за контрактом.

Слідчий Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань 10 жовтня 2024 року вручив Гнезділову С.О. повідомлення про підозру у вчиненні ним кримінального правопорушення, визначеного частиною четвертою статті 408 Кримінального кодексу України.

Слідчий суддя Печерського районного суду міста Києва ухвалою від 11 жовтня 2024 року застосував до Гнезділова С.О. запобіжний захід у вигляді тримання під вартою з утриманням на гауптвахті, а ухвалою від 29 листопада 2024 року – продовжив Гнезділову С.О. строк тримання під вартою, без визначення суми застави.

Київський апеляційний суд ухвалою від 25 грудня 2024 року залишив без змін ухвалу слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 29 листопада 2024 року, а апеляційну скаргу захисника, що діє в інтересах Гнезділова С.О., – без задоволення.

Бабушкінський районний суд міста Дніпропетровська ухвалою від 23 січня 2025 року звільнив Гнезділова С.О. від кримінальної відповідальності за вчинення ним кримінального правопорушення, визначеного частиною четвертою статті 408 Кримінального кодексу України, на підставі частини п'ятої статті 401 цього кодексу, кримінальне провадження – закрит, а застосований раніше до Гнезділова С.О. запобіжний захід у вигляді тримання під вартою – скасував та негайно звільнив його з-під варти в залі суду.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Відповідно до статті 151¹ Конституції України, пункту 9 статті 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“ питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кодексу підвідомче Конституційному Суду України.

Конституційна скарга Гнезділова С.О. в цій частині за формою і змістом відповідає вимогам статей 50, 55, 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та подана належним суб'єктом права на конституційну скаргу згідно зі статтею 56 цього закону.

Отже, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що є підстави для відкриття конституційного провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кодексу.

3.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу просить перевірити абзац восьмий частини четвертої статті 183 Кодексу на відповідність статті 24 Конституції України.

Однак Гнезділов С.О., даючи оцінку законодавчому регулюванню, визначеному законодавцем у абзаці восьмому частини четвертої статті 183

Кодексу, не навів аргументів на підтвердження того, що таке регулювання стосовно нього є дискримінацією в розумінні вимог частини другої статті 24 Основного Закону України.

Автор клопотання також вважає, що абзац восьмий частини четвертої статті 183 Кодексу не відповідає статті 29 Конституції України, однак не наводить обґрунтування щодо порушення зазначеними приписами Кодексу його права на свободу та особисту недоторканність, гарантованого статтею 29 Конституції України.

Отже, Гнезділов С.О. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відкрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України.

2. Унести пропозицію головному Другого сенату Конституційного Суду України скликати засідання цього сенату для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

3. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

4. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України в частині відмови у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України є остаточною.

Головуючому Другого сенату
Конституційного Суду України

Галині ЮРОВСЬКІЙ

Шановна пані Галино!

Відповідно до абзацу першого частини п'ятої статті 37 Закону України „Про Конституційний Суд України“ прошу скликати засідання Другого сенату Конституційного Суду України для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з постановленням Другою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали про відкриття конституційного провадження у справі від 4 вересня 2025 року № 124-2(II)/2025.

Додаток: матеріали справи № 3-50/2025(102/25).

З повагою

**Секретар Другої
колегії суддів Другого сенату
Конституційного Суду України**

Василь ЛЕМАК

